

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational study) เพื่อศึกษาระดับของเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาล และความสัมพันธ์ระหว่างระดับเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาลกับอายุ และประสบการณ์การทำงาน ของพยาบาลประจำการ หน่วยงานวิกฤต โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่พยาบาลประจำการหน่วยงานวิกฤต โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ในหอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม หอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม หอผู้ป่วยหนักโรคหลอดเลือดหัวใจ หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท และห้องผ่าตัด มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 124 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่พยาบาลประจำการหน่วยงานวิกฤตที่สมัครใจ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และสถานที่ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาล (The Professional Nursing Autonomy Scale) สร้างโดยซูทเซนโฮเฟอร์ (1987) ซึ่งปรัชญานันท์ เทียงจรรยา (2539) ได้แปลเป็นภาษาไทย ประกอบด้วยคำถามปลายปิดจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 หมายถึง ไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมนั้นอย่างแน่นอน

ระดับที่ 2 หมายถึง ไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมนั้น

ระดับที่ 3 หมายถึง ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมนั้น

ระดับที่ 4 หมายถึง ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมนั้นอย่างแน่นอน

การให้น้ำหนักคะแนน เครื่องมือนี้กำหนดการให้หน่วยน้ำหนักคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อแตกต่างกัน

ข้อที่มีความสำคัญสูง คูณด้วย 3 หน่วยน้ำหนัก ได้แก่ข้อที่ 1, 3, 5, 6, 13, 14, 16, 21, 27 และ 30

ข้อที่มีความสำคัญปานกลาง คูณด้วย 2 หน่วยน้ำหนัก ได้แก่ข้อที่ 2, 4, 10, 11, 15, 22, 23, 24, 25 และ 26

ข้อที่มีความสำคัญน้อย คูณด้วย 1 หน่วยน้ำหนัก ได้แก่ข้อที่ 7, 8, 9, 12, 17, 18, 19, 20, 28 และ 29

การคิดคะแนนและการแปลผล

การปฏิบัติเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาลในระดับสูง มีคะแนนอยู่ระหว่าง 181-240 คะแนน

การปฏิบัติเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาลในระดับปานกลาง มีคะแนนอยู่ระหว่าง 121-180 คะแนน

การปฏิบัติเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาลในระดับต่ำ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 60-120 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (content validity) เนื่องจากแบบแบบวัดเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาล (The Professional Nursing Autonomy Scale) สร้างโดยชูทเซนโฮเฟอร์ (Schutzenhofer, 1987) ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยปรัชญานันท์ เทียงจรรยา (2539) และได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาศาสตร์และแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา เท่ากับ 0.82 และความเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาและบริหารการพยาบาลจำนวน 11 ท่าน เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือแต่อย่างใด

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้ศึกษานำแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาลไปทดลองใช้กับพยาบาลประจำการ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานวิกฤต 20 คนในโรงพยาบาลลำปาง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัด สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่คล้ายคลึงกับโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือขออนุญาตดำเนินการศึกษาไปถึงผู้อำนวยการ และหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ เมื่อได้รับอนุญาตจึงดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา รวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การเข้าร่วมการศึกษาค้างนี้เป็นไปโดยความสมัครใจ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์จะตอบหรือไม่ตอบแบบสอบถาม และสามารถออกจากการศึกษาครั้งนี้ได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องอธิบายเหตุผลให้ผู้ศึกษาทราบ ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมและจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตนเองหรือหน่วยงานแต่ประการใด

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านประธานสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามจำนวน 124 ฉบับ พร้อมด้วยข้อความขออนุญาต รวมทั้งข้อความแสดงสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม ผ่านหัวหน้าพยาบาล ไปยังหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการ หน่วยงานวิกฤตตามลำดับ และนัดหมายรับแบบสอบถามคืนหลังส่งแบบสอบถาม 1 สัปดาห์
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับมามาตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนทั้งหมด 109 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.90 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป ประกอบด้วยสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาล วิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับเอกสิทธิ์วิชาชีพการพยาบาลกับอายุและประสบการณ์การทำงาน คำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) และใช้เกณฑ์เทียบระดับความสัมพันธ์ของค่าความสัมพันธ์ (r) โดยการแบ่งระดับความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ที่เสนอโดย ประคอง กรรณสูตร (2542) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.70-0.90	สูง
0.30-0.69	ปานกลาง
0.00-0.29	ต่ำ